

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ

Щытхуццэу
«Адыгэ Республикэм
изаслуженнэ юрист»
зыфиорэр
Д. Г. Ткаченкэм
фэгъэшэщэгъэным
ехылабэ

Хабзэмрэ общественнэ зэфыщытыкхэмкхэ хэбзэ шапхъэхэмрэ ягъэпытэн ылъэныкхэмкхэ гъэхагъэу илэхэм апае щытхуццэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ юрист» зыфиорэр Ткаченко Дмитрий Григорий ыкхым — хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкху и Гъэорышлантэу Адыгэ Республикэм щылэм ипашэ, Адыгэ Республикэмкхэ хыкум пристав шхьалэм фэгъэшэщэгъээнэу.

Адыгэ Республикэм
и Лышхъэу
ТХЪАКЪУШЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 30,
2012-рэ илъэс
N 203

Къэнэгъэ мэзитлур къызыфагъэфедэзэ ...

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зичэ-зыу зэхэсыгъоу тыгъуасэ илагъэр зэрищэгъэ АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат.

Тызыхэт илъэсыр икхынкхэ мэзитлур нахь къызэрэмынагъэр къыдэлъытагъэу, социальнэ пшгъэрылтхэр гъэцэкхэгъэнхэ, гумэкхыгъоу, шыкхыгъэу щылэхэр дэгъэзыжыгъэнхэ зэрэфар республикэм и Правительствэ и Тхьаматэ къылуагъ. А лъэныкхэмкхэ министрствэхэм, къулыкхуэхэм, муниципалитетхэм япашэхэм ялофшлэн нахь агъэлъэшынуу къафигъэпытагъ.

Нэужым, хабзэ зэрэхуыгъэу, республикэ бюджетыр гъэцэкхэгъэ зэрэхуыгъэм къытегушылабэ АР-м финансхэмкхэ иминистрэу Долэ Долэтбий. Ащ къызырилуагъэмкхэ, чъэпыогъум и 26-м ехьултэу республикэ бюджетым фэдэу кхыхагъэр сомэ миллиарди 3-рэ миллион 980-м ехъу. Блэкхыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, ар сомэ миллион 700-кхэ нахыб. Федеральнэ гупчэм къытлупшынуу щытыгъэ сомэ миллиарди 7,3-м

щыщэу республикэм къытхэ-хыагъэр миллиарди 6,5-рэ. Лъэныкхэ зэфыщыгъэхэмкхэ амыгъэфедэгъэ ахыщэу счетхэм къарынагъэр сомэ миллиард 1,1-рэ мэхъу.

Мыщ дэжым Къумпыл Мурат къызэрэхигъэщыгъэмкхэ, федеральнэ гупчэм къытлупшыгъэ ахыщэу счетхэм арылгыр илъэсыр имыкхыгъэ игъом ыкхэ зищыкхыгъэхэм апгъуэгъэхэгъэн фэе. Ар зымыгъэцэкхэрэ пашэхэм пшгъэдэкхыгъэ зэрэхыщтыр агу къыгъэкхыжыгъэ. УФ-м и Правительствэ унашъоу ышхыгъэм диштэу клэлтлупхэм, культурэм, нэмыкхэ бюджет учреждениехэм ялофшлэнхэм ялэжыаплэ 2013-рэ илъэсым къэлэтыгъэн зэрэфар зыщагъэгъушхэ зэрэмыхуыщтыр, бюджетымкхэ ар къынышт нахь мышлэми, республикэм ыпашхъэ щыт пшгъэрылтхэр экхэ шлокл имылтэу гъэцэкхэгъэнхэ зэрэфар АР-м и Премьер-министрэу къылуагъ.

АР-м и вице-премьерэу Алексей Петрусенкэм къызэрэхигъэщыгъэмкхэ, юфшлантэу зымылэу Адыгеим исхэм япчъагъэ процент 1,5-рэ мэхъу, лэжыаплэм итынкхэ чыфэ ателъэп. Псауныгъэр къэухъумэгъэнымрэ гъэсэныгъэмрэ якъулыкхуэхэр гъэкхэжыгъэнхэм фэорышлэрэ программэхэр республикэм щытху хэлъуу щагъэцэкхэ. Ау ащ даклоу мы министерствитлур япхыгъэ учреждение зырызхэм ягъэцэкхынкхэ гумэкхыгъохэр къэуцух. Псэолъэшлэ организациехэм ащыщхэм япшгъэрылтхэр тэрэзэу зэрэмыгъэцэкхэрэм ахэр къызэрэхэжыгъэхэр, джырэ уахътэ ахэм ядэгъэзыжыгъэнхэ зэрэдэлъажэхэрэр А. Петрусенкэм къыхыгъэщыгъэ.

Министрэхэу Лыхъэсэ Махмуд, Мэрэтыкхэ Рустем, Наталья Широковар, нэмыкхэри зэхэсыгъом къыщыгушылабэ, зыфэгъэзэгъэхэ лъэныкхэхэм ялгытыгъэу зэфэхысыжыгъэхэр къашыгъэх, къэнэгъэ мэзитлур анахъу аналэ зытырагъэтыщхэр къагъэнэфагъэх.

Зянэ-зятэ зымылэжыгъэхэм, унэгъо ыкхэ специалист ныбжы-

кхэ хэм псэулэхэр ягъэгъотыгъэнхэм фэшл шлэгъэн фаехэм къызэрэуагъэхэр атегушылабэ. АР-м и Правительствэ ипашэ къызэрэхигъэщыгъэу, тикхэралыгъо ишголыр зырызхэм мы гумэкхыгъом идэгъэзыжыгъэнхэм екхлэу къыфагъотыхэрэр гъэфедэгъэнхэ фэе. Ахыщэр нахь макхэу зытекхэдэрэ къатыбэу зэтет унэхэр е коттедж мыинхэр (чыгу лыххэр адэлъхэу) шлыгъэнхэр нахь тэрэзэу ылытагъ.

Зыгъэпсэфэгъоу мафэхэм республикэм, анахъу Мыекъуапэ, щызэхашхэр ермэлыкхэм социальнэ мэхъанэшхо зэрэялэр Къумпыл Мурат къыхыгъэщыгъэ. Бэрэ къыхэкхы ахэм къахлэлэрэ щакхэхэм ащыщхэм бэдзэрым уасэу щагъэуцугъэм фэдизэу е нахь лъапхэу япродукцие луагъэкхэ. Ащ фэдэхэр ермэлыкхым къебгъэкхуалэхэ зэрэмыхуыщтыр, нэбгырэ пэпчэ ищыкхыгъэ гъомылапхэр нахь пыутэу, шэпхэ гъэнэфагъэу щылэхэм адиштэу зэригъэгъотын амал илэн зэрэфар Премьер-министрэм къылуагъ. Цыфым нахь ыгъэфедэрэ гъомылапхэхэм ауасэ къыдэмыкхэным, зыпкхэ итынэм АР-м и Лышхъэу Тхьакхушынэ Аслъани, министрэхэм я Кабинети аналэ зэрэтетыр, Къумпыл Мурат юфшлантэу кхэу зэфэхысыжыгъэ къыфшыгъ.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

Районихмэ тыгъэгъазэм илухыжыгъын ащаухыгъ

Адыгеим мэхъу-мэщымкхэ и Министерствэ къызэрэтыгъэмкхэ, республикэм экхэ илэгъэ тыгъэгъэзэ гектар мин 81,2-рэ фэдизым щыщэу чъэпыогъум и 30-м ехьултэу гектар мин 80-м тхэкхэ ехъоу луахыжыгъэ, гектар тельтэу центнер 16,2-рэ къырахи, пстэумкхэ тонн мини 130-м лыкхыгъэу къахыжыгъэ, ащ фэдиз аугъоижэу тапэрэ илъэсхэм зыкхэ къыхэкхыгъэп.

Тыгъуасэ ехьултэу райони 6-мэ тыгъэгъазэм илухыжыгъын ащаухыгъ. Ахэм гектар пчъагъэу ащылухыжыгъэр ыкхэ зы гектарым къащырахыжыгъэр: Джэджджэр — 23613-рэ, 17,1-рэ, Красногвардейскэр — 15069-рэ, 20,3-рэ, Шэуджэныр — 12872-рэ, 18,3-рэ, Кошхьаблэр — 12812-рэ, 12, Теуцожьыр — 5037-рэ, 14,6-рэ, Мыекъуапэр — 4470-рэ, 12,6-рэ. Тыгъэгъазэм иаужырэ гектар-

хэр мы мафэхэм ащылухыжыгъын Тэхьутэмыкхэ районым ыкхэ къалэу Мыекъуапэ яхызымэтшлантэу.

Лэжыгъэм пэлухащт натрыф гектар мин 21,6-м ехъоу къагъэкхыгъэм щыщэу тыгъуасэ ехьултэу луахыжыгъэр гектар мин 20 фэдиз. Ащ гектар тельтэу центнер 35,7-рэ къырахыжыгъэ, пстэумкхэ тонн мин 71-м ехъу къахыжыгъэ. Натрыфым илухыжыгъын Кош-

хьэблэ, Тэхьутэмыкхэ, Шэуджэн районхэм ащаухыгъ.

Пынджэу къагъэкхыгъэм иугъоижыгъын хызырэу гъунэм нагъэсыгъ. Тэхьутэмыкхэ ыкхэ Шэуджэн районхэм лэжыгъэ фыжым илухыжыгъын ащаухыгъ. Тэхьутэмыкхэ районым пындж гектар 3517-у щылуахыжыгъэм гектар тельтэу центнер 48,6-рэ къырахыгъэ, Шэуджэн районым щаугъоижыгъэ гектар 467-м центнер 39-рэ зы гектарым къыщытыгъ. Красногвардейскэ районым пындж гектар 1225-рэ къыщагъэкхыгъэ, ащ щыщэу гектар 1085-рэ луахыжыгъэ, гектар тельтэу центнер 45,1-рэ къырахыгъэ.

Гъэтхасэхэм ялухыжыгъын даклоу бжыхасэхэм япхыны республикэм хызырэу гъунэм щынагъэсыгъ.

Лэжыгъэм пэлухащт бжыхасэхэм япхыны республикэмкхэ апэу зыщаухыгъэхэр Джэджджэ ыкхэ Шэуджэн районхэр арых. Апэрэм бжыхасэхэр гектар мин 30-м фэдизым ыкхэ ятлэрэм гектар мин 14,3-мэ ащапхыгъэх. Адрэ районхэм бжыхасэхэм ащапхыны фаем щыщ процент пчъагъэу чылапхэр зэрагъэкхыгъэр: Красногвардейскэр — 96-рэ, Тэхьутэмыкхуаер — 91-рэ, Кошхьаблэр — 82-рэ, Теуцожьыр — 80,

Мыекъуапэр — 74-рэ. Къалэу Мыекъуапэ ихызмэтшлантэу бжыхасэхэм апхыны фаем ипроцент 98-м чылапхэр халъхыагъ.

Анахь лэжыгъэ шхьалэу бжыхэ коцым ипхыны апэу зыщаухыгъэхэр Джэджджэ, Красногвардейскэ, Шэуджэн районхэр арых. Коцэу апхыны фэе гектар мин 78,4-м фэдизым щыщэу тыгъуасэ ехьултэу халъхыагъэу процент 92-рэ.

ЛЭХЪУСЭЖЬ
Хьаджэртбий.

Культурэ зэфэшъхьафыбэр къагъэгъунэ, зэгурагъаю

Кавказыр сыдигъуи ичлплэлэ дахэкIэ нэплэгъур зыфэзыщэу къырыкIуагъ. Ичы-опс хьалэмэт имызакъоу, ар нэмыкI лъэныкъокIи бгъэшагъо екъу: цыф лъэпкъ-бэмэ зэдэрыеу, яунэу зэрэщытымкIэ. «Зыбын-унагъоу ущытыным сыда анахъу ищыкIагъэр?» плэмэ, зэдэужыныгъ, зэфэсакъыжыныгъ, зэкIэрыплъыжын нахьышIу пстэумкIэ. А зэкIэ зыфэкложырэ хэти хэлъ культурэр ары. Джары цыф лъэпкъу шъолъырым щыпсэухэрэм якультурэ зэфэшъхьафыбэ зэгъэшлэгъэн, зэгу-рыгъэлэгъэн, зэфэщэгъэн зыкIыфаер. Мы мурадыр зэшIуихэу гъэпсыгъагъэ мэхъэнэ ин зилэ юфтхьабзэу зигугъу къэтшыщтыр.

Чъэпыогъум и 24-м, 2012-рэ илъэсым, Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэрэ АР-м и Лъэпкъ тхылъеджапIэрэ зэдызэхашэгъэ шъолъыр шIэныгъэ-практическэ семинар-у «Темыр Кавказым итхылъеджапIэхэм яЮфшIэн ылъапсэр культурэ зэфэшъхьафыбэр ары» зыфиорэр шылагъ. Ащ хэлэжыагъэх АР-м культурэмкIэ и Министерствэ, Урысые къэралыгъо тхылъеджапIэм, Чэчэн Лъэпкъ тхылъеджапIэм, Къэбэртэе-Бэлъкъар, Къэрэщэе-Щэрджэс, Къалмыкь ыкIи Абхъаз республикэхэм ялэпкъ тхылъеджапIэхэм ялыкIохэр; Донской къэралыгъо публичнэ, Краснодар край научнэ ыкIи зихэхъогъухэм ятхылъеджапIэхэм, Ростов-на-Дону дэт тхылъ тедзапIэу «ЭКСМО» ыкIи Адыгеим итхылъеджапIэхэм къарыкIыгъэхэр.

Цыф лъэпкъ зэфыщытыкIэхэр, лъэпкъ культурэхэр ухъумэгъэнхэмкIэ тхылъеджапIэхэм юфэу ашIэрэр къызылотыкIырэ гушыIэхэр юфтхьабзэм къышашыгъэх.

Шъолъыр шIэныгъэ-практическэ семинарэр шIуфэс псалъэкIэ къызэIуихыгъ ыкIи зэришагъ Лъэпкъ тхылъеджапIэм ипашэу Къыкь Беллэ. Узэ-

рэшIэным, узэкIырыплъыным, шылагъэ зэфыуиIэным ямэхъанэ кIигъэтхыгъэ, семинарым гухэлъу ыгъэуцугъэр зэшIуихынэу ыкIи культурэ гупчэу хэлэжэрэ пэпчъ гъэхъагъэхэр ышIынэу къафэлъуагъ.

Зэхэхэм пэублэ гушыIэр къыщишIыгъ АР-м культурэмкIэ иминистр игуадзэу ШъэуапIэкIэ Аминэт. Лъэпкъыбэ зыщызэдэпсэрэ Адыгеим анахъ шIуагъэу фэплэгъун фаер мамырныгъэр зэрэщаухъумэрэр арэу къылуагъ. Ащ даклоу, шъхьафит шыIэкIэ-псэукIэ гъогум тетэу ыпэкIэ лыкIотэрэ Адыгэ Республикэм, лъэпкъ лъапсэу адыгэм икультурэ бай, ыбзэ (къэралыгъо мэхъанэ иIэу), ишэн-хабзэхэр къызэрэшагъэгъунэхэрэм, къешIэкIыгъэ, къыдэпсэрэ лъэпкъхэм джаш фэдэ фитыныгъэхэр зэрэIэхэм гулыригъэтагъ. Джырэ лъэхъан культурэ зэфэшъхьафхэр зэлыгъэлэсыгъэнхэм республикэм ит гупчэ ыкIи тхылъеджапIэхэм яшъыпкъэу юф зэрэдашIэрэр къылуагъ, ахэмкIэ игъэклотыгъэу щысэхэр къыхыгъэх.

Москва къыкIыгъэ хьакIэу, Урысые къэралыгъо тхылъеджапIэм инаучнэ юфшыIэ

шъхьалэу Ирина Чадновым «Ключевые задачи современной деятельности библиотек в условиях культурного и языкового многообразия» зыфиорэ докладыр къышIыгъ. Цыф лъэпкъ 200 фэдиз зыщызэдэпсэрэ хэгъэгъушхоу УрысыемкIэ, лъэпкъ пэпчъ нэмыкI лъэпкъэу къыготыр ышъхьэ фи-гъаду, ылыгъэу шыгъэнымкIэ культурэ гупчэ инхэу тхылъеджапIэхэм пшъэрылхэр зэрагъэцакIэрэм, ахэмкIэ Iэу-бытыпIэу яIэхэм къатегушыла-гъ.

Гуманитар ушэтынхэмкIэ Адыгэ республикэ институтэу Т. М. КIэрашэм ыцIэ зыхьырым ишIэныгъэлэжэу Мамый Рус-лан лъэпкъыбэ обществэмкIэ культурэ зэдэгъушыIэгъу шапхъэм уасэу иIэр игушыIэ шыкIыгъэтхыгъ. Культурэм егуаорэ, утын езыхырэ хьугъэ-шIагъэхэм — блэкIыгъэ зэо зэфэшъхьаф къынхэм, политикэ лъэбжэу мытэрэзхэу, хы Iэ-рышIыр зыпкъ къыкIи, адыгэ къоджабэр псычIэгъ зышIыгъэм ягугъу къышIыгъэ, шыIэныгъэр, мамырныгъэр, лъэпкъ зэгурылонгъэр ухъумэгъэнхэр юфыгъо мыпсынIэу, ау зэшIо-мыхыгъэмэ мыхъунэу ылыгъ-тагъ. Культурэ зэфэшъхьафхэр

зэфэщэгъэнхэр, зэгъэшIугъэнхэр ащкIэ зэрэапэрэхэр къылуагъ.

Чэчэн Республикэм и Лъэпкъ тхылъеджапIэ ипашэу Хасма-гомадов Эдилъбек икIэIотэн гъэшIэгъоныгъэ. Лъэпкъ кIоцI зэфыщытыкIэхэмкIэ ыкIи пIу-ныгъэмкIэ тхылъеджапIэм ипшъэрылхэр зэрэзэшIуихырым ар къытегушылагъ. Лъэпкъым имыхъакъкIэ ышъэчырым ишы-Iагъэ лъэшэу зэрэзэрихъокIы-рэм, икультурэ зэрэзэщигъа-кIорэм, нэмыкI гупшысэхэм къапкъырыкIыгъэ, а зэкIэ дэгъэ-зыжыгъошIу зэрэмыхъурэм гу-лыригъэтагъ. Ауужырэ заоу Чэчэным шыкIуагъэм республикэм итхылъеджапIэхэм чIэ-нэгъэшхо зэраригъэшIыгъэр, непэ ахэм язэтегъэпсыхъажын мылкъушхо зэришыкIагъэр, тхылъ фондым пае ахъщэр икIоу къызэралэIкIэмыхъэрэр къылотыгъэх.

Къэбэртэе-Бэлъкъар Респу-бликэм и Лъэпкъ тхылъеджа-пIэ иотдел ипашэу Тэтуе Щэ-рифэ игушыIэ гур къыщэфэу гъэпсыгъагъэ. Кавказ идунэе дахэ фэдэ къабзэу, цыф лъэпкъ зэфэшъхьафыбэу мыщ цызэ-дэпсэухэрэмэ шыIэкIэ нэфы-нэ, рэхъат яIэу, хэти ыбзэ, икультурэ къыгъэгъунэу, къы-гот лъэпкъырэ ышIэу, ылыгътэ-

мэ, мамырныгъэр зэрэпытэ-щтыр къылуагъ. Илъэс 455-кIэ узэкIэIэбжымэ, Урысыем еж-хэм яшIоигъоныгъэкIэ къэбэр-таехэр зэрэгоуцуагъэхэр агу-къыгъэкIыжыгъэ. Анахъ гъу-нэгъу благъэу яIэгъэ урыс-лъэпкъыр къош папкIэ адыгэ-хэм зэрафэхъугъэм кIигъэт-хыгъэ. Лъэпкъ культурэхэр зэфэщэгъэнхэмкIэ амалэу алэ-кIэлэхэм, юфшышхоу ашIэрэм ащигъэгъозагъэх.

ШIэныгъэ-практическэ се-минарым хэлэжэрэ пэпчъ лъэ-ныкъо зэфэшъхьафкIэ къекIуа-лIэзэ, темэ шъхьалэмкIэ юфэу ышIэрэр къырилотыкIыгъ. Хэ-ти хэхъоныгъэу иIэм къышъы-уцугъ. ЛIэужхэм язэпхыныгъэ имэхъанэ, къэблэгъэрэ Олим-пиадэм фэхъазырхэу екIолIэн-хэм, цыф лъэпкъ ыкIи тхылъ-еджэ пэпчъ ифэшъошэ шъхьэ-кIафэ пагъохэу юф зэрэашIэрэм, ныбжыкIэхэр, кIэлэцIыкIухэр, сэкIатныгъэ зилэхэр шыIэкIэ хэбзэ дэгъухэм тхылъымкIэ зэрафэпIухэрэм ягугъу къа-шыгъ. Семинарым чанэу мы юфыгъо инхэмкIэ хэлэжыгъэх тиреспубликэ ит тхылъеджа-пIэхэр.

ШIэныгъэ-практическэ се-минарым иЮфшIэн дэгъоу кIуа-гъэ, культурэ зэфэшъхьафыбэр зэрагъэшIэныр, зэгурагъэлоныр, зэфэщэныр, аухъумэныр гупчэ тхылъеджапIэхэм къызэрадэ-хъурэр къэлэзэгуагъ. «Узэде-лэмэ, къушыхъэри бгъэкошын» аю, пшIоигъоу упылымэ, бэ къыбдэхъуштыр, зэшIопхы-щтыр. Юфтхьабзэм изэхъа-кIохэри, ащ хэлэжыгъэхэри мэхъэнэ ин зилэ зэхэхъагъур зэрэIуагъэм ыгъэрэзагъэх, гу-шысэ дэхабэ зыдалыгъэу зэ-хэкIыжыгъэх.

МАМАРЫКЪО Нурует.
Сурэтыр мэфэкIым къы-щытырахыгъ.

ЕШЪОНЫМ КЪЫХЭКЫ

Рулым кIэрысыгъэр агъэтIысыгъ

Ащ фэдэ апэрэ Адыге-им къызэрэщыхъурэр. Илъэс 36-рэ зыныбжэ кIалэу Мыекъуапэ щы-псэрэ Алексей Запорож-цевыр ешъуагъэу маши-нэм итIысхыи гъогум зы-техъэм, ар ымыфышъоу дэчъэхэ, гъогу тамы-гъэу щытыр тыриутыгъ, ащ ыуж чыгынэм еуагъ. Ежыри шъобжхэр те-щагъэ хьугъэ.

Мыекъопэ федеральнэ къэлэ хыкумым кIалэм зы илъэсрэ мэзишрэ ты-рилъхыи, агъэтIысыгъ. Автомобилым илъэси-

тIурэ исын фимытэу уна-шэ ышIыгъ, зэрифэным-кIэ фитыныгъэхэр Iахы-гъэх. А. Запорожцевыр мытэрэзэу зэрэекIуагъэм еуцолIэжыгъ, ышIагъэм-кIэ кIэгъожыгъ, ыгъэфы-къогъэ тамыгъэри ыгъэ-цэкIэжыгъ. Ахэм ямы-лытыгъэу, кIалэр хьап-сым чIагъэтIысхьагъ.

ТапэкIэ ащ фэдэ мы-хъо-мышIагъэ зезыхъэ-гъэ цыфыр нахьыбэмкIэ агъэтIысыщыгъэп. Джы, ешъуагъэу рулым кIэ-рытIысхьэхэрэм япчъагъэ къызэрэщымыкIэрэм

фэшI, хабзэм пшъэдэ-кIыжэу ахэм аригъэхы-щтыр зэригъэпытэщтым пылъ. Цыфым машинэр къеутэки ыукIыгъэмэ, рулым кIэрысыгъэм ар ымышIахэу ригъэукIы-гъэмэ, ешъогагъэу щыт-мэ, хьапсым зэрэчIагъэ-сыщтыр джы къагъэнэ-фагъэу щыт. Уешъуагъэ-мэ, лажэр зытелъыр оры. Водителым цыф римы-гъэукIыгъэмэ, ешъуагъэу рулым зэрэкIэрысыгъэм пае хьапсым зэрэчIагъэ-тIысхьэрэр апэрэ.

**АР-м хэгъэгу
кIоцI юфхэмкIэ
и Министерствэ
ипресс-къулыкIу.**

«АДЫГЭ МАКЪЭМ» ИНЫБДЖЭГЪУ ЛЪАПIЭХЭР!

Урысыем и Почтэ икIутамэу Адыгэ Республикэм шыIэмрэ «Адыгэ макъэм» иредакциерэ зэзэгъыныгъэу зэдашыгъэм елытыгъэу, фэгъэклотэныгъэ зилэ кIэтхэгъу уахътэр лытыгъэекIуагъ. Джы кIэтхэгъур екIыфэ почтэм иотделе-ниехэм мыщ фэдэ уасэхэмкIэ «Адыгэ макъэм» шъуащыкIэтхэн шъульэкIыщт:

— **сомэ 318-рэ чыпч 53-кIэ** — тхэмафэм 5 къыдэкIэу нэкIубгъуий хьурэ гъэзетэу **52161-рэ индекс** зилэм;

— **сомэ 305-рэ чыпч 47-кIэ** — фэгъэклотэныгъэ зилэхэм апае **52162-рэ индекс** зилэм.

Мыекъуапэ щыпсэрэ гъэзетеджэхэр!

«Адыгэ макъэм» иредакцие дэжъ щыт киоскым индексхэу **52161-рэ, 52152-рэ, 14289-рэ** зилэхэм **соми 140-кIэ** шъуащыкIэтхэн шъульэкIыщт. (Мыщ шыкIатхэхэрэм киоскым еж-ежырэу гъэзетыр чIахыжыгъэ ашIыщт);

ООО-у «Адыгея-Интерсвязим» икиоскхэм тигъэзетхэм зэкIэми **соми 150-кIэ** шъуащыкIэтхэщт. (КIатхэхэрэм гъэзетыр киоскым еж-ежырэу чIахыжыгъэ ашIыщт).

Къалэу Мыекъуапэ дэт хьызмэтшIапIэхэу, организациехэу, учреждениехэу **корпоративнэ шIыкIэм** тетэу гъэзет **экземпляр 15-м** къышчымыкIэу къызытхыкIыщтхэм редакцием **сомэ 200-кIэ** шыкIэтхэнхэ алъэкIыщт.

Университетхэу, институтхэу, еджапIэхэу корпоративнэ шIыкIэм тетэу гъэзет **экземпляр 20-м** къышчымыкIэу къызытхыкIын зимурадхэр редак-цием **соми 150-кIэ** шыкIэтхэнхэ алъэкIыщт.

НЫБДЖЭГЪУ ЛЪАПIЭХЭР, ШЪУКИАТХ ЛЪЭПҚЪ ГЪЭЗЕТЫМ!

Хьадэгъум нэмыкI Iэээгъу зимыIэ щыIэп

Непэ къэралыгъом гумэкIы-гъо шъхьалэу кышыуцхэрэм зэу ащыщ зыныбжэ имыкьугъэхэм ежъ-ежырэу хьадэгъур кызырзыхьыжырэу. Урысыем следствиехэмкIэ и Комитет кызырзыхьыжырэу, 2010-рэ илэсым кIэлэ Iэтхъо 798-мэ заукужыгъ, 2011-рэ илэсым нэгырэ 896-м пчъагъэр нэсыгъ, илгъэсэу тызы-хэтым иапэрэ мзых ащ фэдэ хьугъэ-шIэгъэ 532-рэ агъэунэ-фыгъ.

Аужырэ хьугъэ-шIагъэхэм ащыщ Мыекьопэ районым ит поселкэу Краснооктябрьскэм щыщ кIалэу илгъэс 15 зыныбжым зызэрэпилъэжыгъэр. Шъэожьыер щыIэныгъэм чы-плэ кьин ригъэуцагъэу щы-тыгъ. Илгъэсиплэ нахь ыныбжыгъэп янэ хьапысмы зыда-фэм. Бэ темышIэу ятэ нэмыкI кышцэжыгъ, ау апэрэ мафэм кышцэгъэжыгъэу нынэпосым гурылоштыгъэп. Гукъао зэриIэр мыгъуашцэу, игухэлхэр зыми римыгъашIэу, зэкIоцIыушгъэ-фагъэу зэрэхьугъэм кIэлэгъа-джэхэм гу лъатагъ, психологым Iоф дишIэнэу ригъэжыгъагъ, ау ар зыхэт гумэкI-гупшысэхэм кьалэкIахын альэкIыгъэп. Сабыйхэм яфитыныгъэхэр кэ-зыухьумэрэ кьулыкьум уна-гъом исабийхэр Iахынхэу зегъэнафэм, ятэ ешъоныр чы-

дзыжыгъ, шъузыми хэкIы-жыгъ. Iоныгъом и I-м шъэ-жыери, ышпхъу цыкIухэр иджаплэм нэгущоу чIэхьажы-гъэх. Ау, кызырзыхьыжыгъэмкIэ, шъэожьыем ежъ кышцэжыгъэ ахьцэмкIэ зыфэщэфэжыгъ. Чъэпыогъум и 17-м геометри-емкIэ «5» кышхыгъэу чэфэу унэм кьэкIожыгъ. А мэфэ дэ-дэм янэпосым кызыхьугъэ мафэр хигъэунэфыкIы-щтыгъэти, кIонхэу загъэхьа-зырыщтыгъ. Ышпхъухэр ту-чаным IэшIу-IушIухэр кьашцэ-фынэу кIуагъэх, цагум кызы-дэхьажыгъ, кьакьыр ныкьо-шым ар щыкIэшIагъэу кьагъо-тыжыгъ.

Хьадэгъур шъэрэ зырэ мэху. Статистикэм кызырзыхьыжыгъэмкIэ, зыныбжэ имы-кьугъэхэм анахьэу зыпалъжы-е унэ зэтет лъагэм зыкьыра-дзыхыжы. Уц ешъоу зызы-гъэлъэжыхэрэри бэу ахэт. Ежъ-ежырэу хьадэгъур кызыфэ-зыхьыжырэу ныбжыкIэхэм социальнэ кIэлэгъаджэм е психотерапевтым ялэпылгъу ящыкIагъэу зэрэщытыр гъэнэ-фагъэ. Ащ фэдэ ныбжыкIэхэм якышхэгъэщынкIэ Адыге-им Iофыгъоу щызэшIахы-рэмкIэ теупчIыгъ зыныбжэ имыкьугъэхэм яIофыгъохэмкIэ ыкIи яфитыныгъэхэр кьэухьу-мэгъэнхэмкIэ республикэ ко-миссиет пшъэдэкIыж зыхьы-рэ исекретарэу, Адыгэ Респуб-

ликэм гъэсэнэгъэмрэ шIэны-гъэмрэкIэ и Министерствэ испециалист-эксперт шъхьалэу Хьэлэштэ Казбек.

Ащ кызырзыхьыжыгъэмкIэ, мы гумэкIыгъом идэгъэзы-жыны фэшI Iофтхьэбзэ зэфэ-шъхьафхэр тиреспубликэ щы-зэшIуахы. КIэлэгъаджэхэм, студентхэм хэушъхьафыкIыгъэ программэмкIэ егъэджэнхэр афызэхашцэ. IофшIэным кы-делъытэ зыныбжэ имыкьугъэ-хэу хьадэгъур ежъ-ежырэу кызыфэзыхьыжыны нэшанэ-хэр зыхэлхэр пэшIорыгъэ-шъэу кышагъэщынхэу ыкIи нэгырэ пэгъэ Iоф дашIэнэу.

Ежъ-ежырэу зызыукIы-жырэ кIэлэ Iэтэхьохэм гумэ-

кIыгъоу ялэхэм апэшIуекIон амал щымылэ фэдэу кызышIо-шылкIэ, тхьамыкIагъор кызы-фахьыжы. Ушъхьагъоу афэ-хьухэрэм ащышых унэгъо имыкьум илгъэ щыIэкIэ-псэукIэр зэрэдэир, ялэгъухэм агурылонхэ зэрамылэкIырэр. Еджаплэм шъхьакIо кьазышIахыкIэ ыкIи обществэм чыплэ гъэнэ-фагъэ щамыуытэу кьазышIо-шылкIэ, ныбжыкIэхэм агу мэ-кIоды.

Хьадэгъум нэмыкI Iэээгъу зимылэ щыIэп, ау ар зыныбжэ имыкьугъэхэм кьагурылорэп, нахь гъогу псынклэр кышахы-гъэу кьашцэу. Кьыныгъо хэ-фэгъэ кIалэхэм тыналэ атедгъэ-тын фае, ахэм ящыIэкIэ-псэу-кIэ, гъогу занкIэ тещэгъэнхэр тэры, нахьыжыхэр ары, зылэ илгыр. Чыплэ кьин имыфэ-рэ цыф щыIэп, ау ащ упэшIуе-кIон фае, гугъаплэр бгъэкIоды хьуштэп.

Цыфым кыгъэшIэщтыр, ищыIэныгъэ гъогу зыфэдэщтыр ынатIэ тетхагъэу кьэхьоу аIо. Ежъ-ежырэу хьадэгъур кы-зызыфыхьыжыкIэ, гунахьэшхоу алыгъэ. Сабыеу щыIэныгъэм чыплэ кьин ригъэуцогъэ за-кьохэр арэп ащ фэдэ кызы-хафэрэр. Ижырэ лъэхьаным щыIэныгъэр нахь кьыныгъ, ау мыщ фэдэ мыхьо-мышIагъэхэр кьэхьуштыгъэхэп. КIэлэцIыкIу-хэм нахь щынагъо ялагъ. Джы ежъ ны-ты шъыпкьэхэм яса-

бийхэр агъэсэхьуджэх. Зыфа-ер кызыдэхьоу есагъэм джау-штэу ренэу щытышт фэдэу кышцэхьу ыкIи апэрэ кьыны-гъом зылукIэкIэ кьеуфэ. Щы-Iэныгъэм кызыдихьыгъэ зэ-хьокIыныгъэхэм яягъэ ныб-жыкIэхэм кьакIы, япсихикэ зэшагъакъо. Телевизорым кы-гъэлъагъохэрэм, Интернет джэ-гукIэхэм ыкIи социальнэ сайт-хэм арытхэм узьаплъыкIэ, гур агъэкIоды.

Илгъэс кьэс психологхэм ялэ-пылгъу зыщыкIэгъэ ныбжы-кIэхэр нахьыбэ мэхьух. Непэрэ мафэм республикэм ит еджа-плэхэм психологи 185-мэ Iоф ашашIэ. Зыныбжэ имыкьугъэ-хэу кьыныгъохэм ахэтхэр чэ-щи мафи зытеонхэ альэкIышт «ЦыхьэшIэгъу телефон» щыI. Мы номерымкIэ ащ утеон плъэкIышт: **8-800-200-01-22**. УпчIэжыгъу зыщыкIагъэхэри телефонэу **52-82-20-м** теонхэ альэкIышт.

Урысые Федерациет и Пре-зидент унашъоу ышпхъэм ди-штэу кIэлэцIыкIухэм яшIоигъо-ныгъэхэр кызыдыхэлъытэ-гъэ Лъэпкэ стратегиет 2012 — 2017-рэ илгъэсхэм ателъыта-гъэр гъэцэкIэгъэным фэлэжъ-рэ Координационнэ гупчэ зэ-хашагъ. Кьэнэжырэ закьор — а Лъэпкэ стратегиет кышцы-дэлъытэгъэ Iофыгъохэр гъэцэ-кIэгъэнхэр ары.

ПАТIЫКЪО Анет.

Щыфхэр зыгъэгъумэкIырэ Iофыгъу

КIалэ зилэу ащ кышцэным кIэмыхьопсырэ, кызырзыхьыжыгъэмкIэ емыгупшысэрэ уна-гъо щыIэп сшIошIы. Шъып-кьэ, непэ джэгу пшIыным пылэ Iофыгъохэм ны-тыхэр кьагъэщынэх. Ау Тхьэм ишы-куркIэ, зэхэлэбэ-зэдэлэжыым ишIуагъэкIэ, Iофыр зэшIохыгъэ мэхьу.

Кьэлэдэс адыгэхэм яджэгу ишIын нахь гумэкI кьыпэкIы. Ар анахьэу зэпхыгъэр нысэ кьэщэгъур ары. Нысэр чыжъэу кьырамыщэу кьалэм щыщмэ, гумэкIыр нахь макI. Ау ар ты-дэ кьырашым, рэхьатэу джэ-гушIыплэм е унагъоу кызы-фащэрэм кьынагъэсымэ, шы-курышху. Сыда Iомэ кIэлэ плъыр-стыр купышхоу маши-нэ псынклэхэм арысхэм дуна-ир яеу кьашIошIы, етIани чэф кьэзытын тIэкIу алуфагъэ зы-хьукIэ, кьэуытыжыгъуаех.

Машина зытIушцэ зэготэу, ахэм ауж пшIы пчъагъэ итэу кьызэдэчгъэхэ зыхьукIэ, «я

Алахь, кьэухьумэх!» оIо. Гъо-гур зэрэпсаоу зиеу кьэкIорэ машинэ купым зы пэрыохьу апэ кьызыфэкIэ, хьун ылъэкIы-щтыр кьэшIэгъуаеп.

Джырэблагъэ ащ фэдэу ма-шинабэ зыхэт нысэщэ купэу Москва игупчэ урам кьыры-кIуагъэм бырысырхэм кьыны-кIыгъ. Урысыем и СМИ-хэр мэээныкьом кьыкIоцI зэпы-мыоу ащ тегушIагъэх. А мэфэ зыбгъупшышым кьэралы-гъом нэмыкI Iоф имылгы-жым фэдагъ.

Ау кьэтынхэм яшпхъэр пэгъэ гупшысэ шъхьаф ышIыгъ. Мыурысхэм «шъузыщэхэр урысхэпышI ары» алуагъ. Сла-вян лъэпкьэу еплъырэм Уры-сыем мыхьунэу ихьухьэрэр зэкIэ Кавказ кьыкIыхэрэм япхыгъэхэу алытагъ. Сэ зы хьугъэ-шIагъэ сыгу кьэкIы-жыгъ. Илгъэс бэкIаекIэ узэкIэ-Iэбэжымэ, нэмыц хэгъэгум кьы-быыкIи, кьэралыгъо пчъагъэ кьызэпичи Москва ыгузэгу дэ-

дэм самолет кызыщэтиIысми ащ фэдиз бырсыр кьыпкIы-гъагъэп. Тхьэм хэти кьыфе-рэмыхь, ау кьэзыщэрэри, ащ кьыдэзыщэхэрэри полициет иучасткэ ащэхэу, хьарыр зэ-щыкьомэ тхьамыкIагъоба! Арэу щытми, Москва шыхьу-гъэри, тэ тигъогухэм ашыхьу-хэрэри кьедгъэкIунхэм тыпэ-чыжъ.

Мыекьуапэ игъогухэм ско-ростышхо зыIыгъ машинэхэр кьашцэзэпачгъэхэу, сатырхэм кьахэкIхэу мыдрэ ыпэ итхэм кьатечынэу ежъэх зыхьукIэ, тхьамыкIагъо кьахьулэп зэри-лэкIыштым ныбжыкIэхэр егупшысэхэрэп. Нысэщэ ежъ-хэрэм нахьыжыгъэр яушъынхэ-ми, ныбжыкIэхэр зэкIэри зэфэ-дэу далохэрэп. Купышхом щы-цэу зы кIалэ псынклэгъэ кьы-зыхыгъафэмэ, зэкIэри зэщигъэ-кьон ылъэкIышт.

АР-мкIэ МВД-м кьэралыгъо автоинспекциеткIэ и Гъэлоры-шIаплэ цыфхэм зыкыфагъа-зэ, машинэ купэу нысэщэ ежъа-гъэм арысхэм Iоф адашIэнэу кьалъэлух.

АР-мкIэ МВД-м ипрес-с-кулыкьу кызырзыхьыжыгъэмкIэ, ГИБДД-м икьулыкьу-

шIэхэм ЗАГС-хэм япхыгъэхэу Iоф ашIэ. Кьэзыщэщытым янэ-ятэхэм, нысэщэ кIошт ныб-жыкIэхэм адэгущыIэх, купым хэтышт водителхэр зэрэзе-кIонхэ фэе шапхьэхэр зэрыт тхылъ цыкIухэр афызэхэгъ-уох ыкIи ЗАГС-м ашараты. Полициет иIофышIэхэу участ-кэхэм афэгъэзагъэхэри мы Iоф-тхьабзэхэм кьахагъэлажъэх. Арэу щытми, мы илгъэсым иIо-ныгъо ыкIи ичъэпыогъу мазэ-хэм нысэщэ машинэ зэхэтхэм ащышцхэм гъогурыкIоным иша-пхьэхэр зэраукьуагъэхэм кьы-хэкIэу административнэ Iоф 88-рэ кьафызэлъахыгъ. Мы Iо-фыгъор АР-мкIэ МВД-м ипа-цэу Александр Речицкэм инэ-плъэгъу ригъэкIырэп.

Материалыр стхыным ыпэ-кIэ мы Iофым ехьылагъэу нэгы-рэ заулэ гушIыгъу сшIыгъэ. Зым «нысэщэ гушIуагъу, ныб-жыкIэхэр гушхохэщ, кьэбгъэ-уцунхэ плъэкIыштэп» ылуагъ. ЯтIонэрэм нысэщэ хэт маши-нэхэм ГИБДД-м инаряд апэ итын фаеу ылытагъ. Ящэнэ-рэм «милиционер апэ итэу ныса-щэ кIонхэу сыд кьэхьугъ?» ылуагъ. Нахь ныбжыкIэхэм а мафэм шъхьафитэу урамым

зэрэщыкIохэрэм тхьагъо ха-гъуатэу, анахь мэхьанэ зилэр а шъхьафит зекIуакIэр арэу алытагъ. Ау хэти шIотэрэзы-гъэп Мыекьуапэ игупчэ урам-хэм кьарыкIорэ нысэщэ маши-нэхэм кIэлакIэхэр абг кьэсэу кьышцэкIыгъэхэу зэрэрыкIохэ-рэр. Урамхэу Краснооктябрь-скэм, Пролетарскэм атет неф-гъуазэхэм тIэкIу кьашцэуцхэн-кIи хьун, ау Привокзальнэм ыкIи нэмыкI урамхэм сыдрэ гъогу тамыгъи кьымыгъэуцу-хэу зэрэщыкIохэрэр мызэу, мытIоу тэ тлэгъугъэ. ГушIуа-гъор, хьарыр дэгъу, ау узьфэ-сакъыжыны фае, шапхьэхэр умыукохэмэ нахьышIу. Тхьэм «ори зыфэсакъыж, сэри сы-кьыпфэсакъышт» ылуагъ.

Ныбжэ уцугъэ уилэ зыхьу-кIэ, мы зэкIэри кьэлэгъошIу. Жьымрэ ныбжыкIэмрэ зэрэ-зэтекIырэр ныбжыкIэр зэрэ-нахь гушхор, щынэ зэримы-шIэрэр ары. Ары нахьыбэрэми тхьамыкIагъор кьызыхэкIы-рэрэри.

Арышъ, Iофыгъор непэ щыI, ар зэшIохыгъэным екIолэкIэ пчъагъи иI.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Лъэпсэ пытэр

Хэгъэгу 55-м ехъу-мэ ащыпсэурэ зэ-лъэпкъэгъу адыгэ-хэр зэфэзыщэн, ягухэль-гупшысэ-хэр кызыщалотэн зыщалъэкышт Гуп-чэ ялэным бэрэ клэхъопсыгъэх. Илэс 20-кэ узэклэлэбэжымэ, Дунэе Адыгэ Хасэр Налщык шызэхаци, гугъэу ялэр шылэны-гъэм щыпхыращэу фежыгъэх. Дунэе Адыгэ Хасэм илэс 20-у кыкыгъэр сыд фэдагъа? Аужырэ илэсищым кыкылоц! ДАХ-м Иофшлагъэу илэр зэфэпхысыжымэ, сыдым тыкыфэкылагъэу тлэйтэщта?

ДАХ-м ия IX-рэ Зэлюклэшхоу Налщык джырэблагъэу шызэхацигъэм Америкэм, Тырку-ем, Сирием, Иорданием, Абхазым, Германием, Израил, Урысыем, нэмыкхэм арыс адыгэхэр шызэлюклагъэх.

кэбар жьугъэм иамалхэмкэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхэ Аскэр, нэмыкхэри зэхакъэм хэлэжыгъэх.

ДАХ-м и Зэлюклэшхоу Налщык шыкылоштым кыщалэ-тышт Иофыгъохэр кыдалты-

Урысыем и Президентэу Владимир Путин, Урысыем Федерациемкэ и Совет и Тхьаматэу Валентина Матвиенкэм, УФ-м и Къэралыгъо Думэ и Тхьаматэу Сергей Нарышкиным афагъэхыгъэх. Зэлыпкъэгъухэр зыгъэгумэкыхэрэ нэмык унашъохэр Зэлюклэшхом шаштагъэх.

Зэлыпкъэгъумэ язэкъотныгъэ зыгъэпытэрэ Иофыгъохэм ДАХ-р зэрапылым Икыб хэгъэгумэ ялыкыхэр кытегушылагъэх. ДАХ-м ишлуагъэкэ адыгэу дунаим тетхэр нахыбэрэ зэлыкыхэр хьугъэх. Ягумэ-гупшысэхэр кызыфалуатэзэ гъэцкэ Ионфыгъохэм яхылыгъэ кэбархэр Зэлюклэшхоми, Советми ащызэхатхыгъэх.

Олимпиадэ джэгунхэмрэ адыгэхэмрэ

2014-рэ илэсым Олимпиадэ джэгунхэр Шъачэ зэрэщыкылошхэм ехылагъэу яеплы-кэхэр бэмэ кылауагъ. Адыгэмэ ятарихь чыгу, тильэпкъэгъубэ зыщыхэкэлодэгъэ чыплэм Олимпиадэр зэрэщызэхашщытыр кыдалытагъэми, Олимпиадэ джэгунхэм якуль-

Къанэкъо Арсен лъэпкъ Иофыгъомэ чанэу зэрахэлажэрэм фэшл нэпэплъ шлухьафтын кыфашыгъ.

АР-м илыкыхэрэ Едыдж Батырай, Хъунэго Чэтиб, Шъхьэлэхэ Абу Зэлюклэшхом хэлажэх.

Зэфэхысыж-хэдзын Зэлюклэшхор Налщык щаублэным ыпэкэ хэгъэгухэм, шьолы-хэм я Адыгэ хасэхэм зэлюклэхэр ащыкылагъэх, лыкыхэр ащыхадзыгъэх, Зэлюклэшхом кыщалэтышт Иофыгъохэм пэшорыгъэщэу атегушылагъэх.

Тиреспубликэ иобществен-нэ движениеу «Адыгэ Хасэм» и Совет изэхэсыгъо унашъоу шаштагъэм кышкырыкыхэ-зэ, Адыгэ Хасэм игъэцкэкэ куп хэтхэр Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхьакышынэ Аслъан йулагъэх. АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, ащ игуадзэу Алексей

тэхэзэ, адыгабзэм изэгъэшлэн-рэ игъэфедэнрэ, Урыс-Кавказ заом илэхъан тичыгу кэзы-ухъумагъэхэм саугъэт Мые-кыуапэ ащыфэгъэуцугъэным, Сирием кыкыжыкырэ тильэпкъэгъухэм Иэпылэгъу афэху-гъэным, тильэпкъэ зиужыжы-ным, нэмык Иофыгъомэ атегу-шылагъэх.

Зэлюклэшхор рамыгъажьэзэ

Налщык ДАХ-м и Зэлюклэшхо шырагъэжэным ыпэкэ Советым изэхэсыгъо пчыхэм зэхашагъ. Къэбэртэе-Бэлыкъарым и Лышхъэу Къанэкъо Арсен, ДАХ-м и президентэу аужырэ илэсищым шытыгъэ Ижэхэо Къаншъобий, нэмыкхэм Советым изэхэсыгъо ыкы Зэлюклэшхом зэлыпкъэгъухэр анахь лъэшэу зыгъэгумэкыхэр Иофыгъохэм кыащытегушылагъэх. А. Къанэкъом зэрэхигъэунэфыкыгъэу, ДАХ-м имурадхэм ащыгуагъэх. Сирием зэо-банхэр кызытаджэхэм, ДАХ-р зэхэщэн Иофыгъомэ клэщакло афэхугъ. Зэлыпкъэгъухэм тарихь гъогоу кыафугъэм елы-тыгъэу, Урыс-Кавказ заор зауыгъэр илэси 150-рэ зыщыхушт уахътэмрэ Олимпиадэ джэгунхэр Шъачэ зыщызэхашщыт илэсымрэ зэтефэх.

Сирием тильэпкъэгъухэр кышкыжыгъэнхэм, Олимпиадэ джэгунхэм адыгэмэ яшэн-хэбзэхэр игъэкылотыгъэу кыащ-гъэлэгъонхэм афэгъэхыгъэ тхыгъэхэр Зэлюклэшхом ыцэкэ

АР-м икыгъэхэр гушылэгъу зэфэхуыгъэх.

турнэ программэ адыгэхэр игъэкылотыгъэу хэлэжээнхэр нахы-шлоу зылауагъэхэм адырагъэ-штагъ. Адыгэхэм Олимпиадэ

Сэхьурэкъо Хьаутий.

джэгунхэм зашадзыемэ члэна-гъэу ашыштыр нахыбэ хьу-цтэу бэмэ кылауагъ.

адыригъэ Зэлюклэгъум шыхи-гъэунэфыкыгъэ адыгабзэм изэгъэшлэн, лъэпкъ культурэм изыкыгъэлытыжыын зэрапы-лыштыр, Олимпиадэ джэгунхэм якультурнэ программэ адыгэхэр игъэкылотыгъэу зэрахэлэжэщтыр.

Адыгэ Республикэм илыкылоу Клармыт Мухьдинэ ДАХ-м и Совет изэхэсыгъуи, Зэлюклэшхоми кыащыгушылагъ. Олимпиадэ джэгунхэм адыгэхэр «фызыгъэхэу» зыхэлажээхэкэ, якультурнэ программэ игъэкылотыгъэу кызыщамыгъэлъа-гъокэ, жьоныгуакулэм и 21-м ехьулэу зэхэхэхэр зэхэтшэн-хэу, тигухэлхэр шъхьихыгъэу кытлотыкыныху амалышлхэр тилэщтых.

М. Клармытыр ДАХ-м Иоф-

шлагъэу илэмэ ащыгуагъ, гъэ-цэкэкэло купым хэтыгъ. Шы-кылагъэу ДАХ-м фильэгъуыгъэм ащыш лъэпкъ Иофыгъохэр икыоу шылэныгъэм шыпхы-рышчыгъэнхэм гъэцкэкэло ку-пыр ишыпкъэу зэрэпымы-лыгъэр. Тэ, зэлыпкъэгъухэм, зы тхыбзэ тилэным ДАХ-м бэ-шлагъэу шытегушылэх, ау Клар-мыт Мухьдинэ кызыриуагъэу, Иофхэр зэрэлыкылатэхэрэм уигъэрэзэнэу шытэп.

Тиреспубликэхэм ацлэхэр зэблэхуыгъэнхэ фаеуи М. Клармытым кылауагъ — Адыгэ Республикэм — Щэрджэс Республик, Къэбэртэе-Бэлыкъарым — Щэрджэс-Бэлыкъар Республик афэусыгъэнэу. Тэ, адыгэхэм, тыщэрджэсэу дунаим тызэрэщашлэр кы-дилытэзэ, М. Клармытым зэгъэпшэнхэр ышыгъэх. Зыгъэ-гумэкыхэр Иофыгъохэр лыгъэ-

Клармыт Мухьдин.

кыотэгъэнхэм ДАХ-р нахь ча-нэу пылтын фаеу ылытагъ.

Зэлылэсыкэ амалхэр

Нэпсэу Нихьад Израиль кыкыжыгъэу Мыекыуапэ цэпсэу. Сирием шыкэбархэм

Ижэхэо Къаншъобий.

Петрусенкэр, Парламентым и Тхьаматэ ипшэрылхэр зы-гъэцкэлэрэ Иэцэ Мухьамэд, культурэмкэ министрэу Чэ-мышьо Гъазый, АР-м лъэпкъ Иофхэмкэ, Икыб кэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырлэ зыпхыныгъэхэмкэ ыкы

И ЗЭЙУКІЭШХОРЭ ТИГУПШЫСЭХЭМРЭ

ІофшІэкІэшІум егъэбагъо

зэрашыгуазэм гу лыуиугъа-тэу Советым изэхэсыгъо кы-щыгушылагъ. Зэо-банэм тилъэпкъэгъоу хэкуадэрэмэ хъун-клалохэр зэрадэеклохэрэм, телевидением икътынхэм зэралтыплъэрэм, тилъэпкъэгъу-хэр зыгъэгумэкырэ къбархэр цыфхэм нахышІоу алъыгъэ-Іэсыгъэнхэм къатегушылагъ.

Шыгъэлыгъо Уаджит.

Германием кыкІыжыгъэ шІэныгъэлъэжъу Едыдж Батырай ДАХ-м изэхэщакІомэ ащыщыгъ. Зэхэхэм ащ кызырэгъуагъэу, зэлъэпкъэгъу адыгэмэ зы тхыбзэ ялэным имэхъанэ зыкІыгъэ. Адыгэ быракъэу щэбзищымрэ жъогъо 12-рэ кызыхэлъыдыкІырэр дунаим щэбыбатэ, тизыкІыныгъэ ащ егъэпытэ. Адыгэхэр яакъыл-кІи, яшэн-хабзэхэмкІи ІэкІыб хэгъэгухэм ащызэлъашІэх. Ащи Едыдж Батырай щысэ зэфшъхъафхэмкІэ кытегу-шылагъ.

МэщфэшІу Нэдждэти ДАХ-м изэхэщакІомэ ащыщ, Мыек-куапэ дэс, бзэм изэгъэшІэн дэлажъэ. Зэлъэпкъэгъу адыгэмэ язэлъысэкІэ амалхэм аха-гъэхъоным пае спутник теле-видениер джырэ уахътэ лъэшэу зэрэтищыкІагъэр зэхэхэм кыщиІуагъ. Къэбэртэе-Бэлъ-къарым и Лышхъэу Къанэ-къо Арсен ащ фэдэ телевиде-ние зэрэтищыкІагъэр итхыгъэ-хэм ахигъэхъуагъ.

ЩыІэныгъэмрэ унашъохэмрэ

Утхъаусыхэу ушысыныр зы-кІи кырымгыгъэкІоу ЗэукІэш-хом Къ. Іэжъахъом кызырэгъуа-гъэмкІэ, А. Бэгъушъэ иеплъы-кІэхэр тэрэзых. ДАХ-м игъэцэ-кІэкІо куп хэгъыштхэм ІэнагІэу яІэштхэм, нэмыкІхэм зэхъокІы-ныгъэхэр афамышІы хуштхэм.

диштэу Іоф ашІэн фае. Зыго-рэм кыпфишІэштым уежэу ушысыныр Къ. Іэжъахъом кы-ригъэкІурэп.

ДАХ-м игъэцэкІэкІо куп ко-митети 9 зэхыщагъ. Ахэр бзэм, экономикэм, шэн-хабзэхэм, адыгэмэ ятарихъ изэгъэшІэн, зэлъэпкъэгъу хэр нахышІоу зэ-ллыІэсынхэм, нэмыкІхэм афэ-гъэхъыгъэх. Адыгеим шыщ-хэу КІэрмыт Мухъдин, Мэщ-фэшІу Нэдждэт, Бэгъушъэ Адам, Едыдж Мэмэт, Сэхъутэ Аскэр, нэмыкІхэри комитет-хэм яІофшІэн хэлэжъагъэх.

ЕплъыкІэхэр

ДАХ-м и ЗэукІэшхо кыща-Іэтышт Іофыгъохэм атегушы-Іэхэу зыфежъэхэм, тиреспубли-кэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхъаматэу Бэгъушъэ Адам иеплъыкІэхэр агуригъаІохэ шІоигъоу гъогъ-гуищэ къэгъушылагъ. ЗэукІэш-хом хэлажъэрэмэ яшэнэ-рзу алэхэр залэтыр ары ныІэп ДАХ-м и Устав зэхъокІыны-гъэхэр фашІынхэу унашъо за-штагъэр. ЗэхъокІыныгъэхэм афэягъэхэба, хъауми А. Бэгъу-шъэм кыІорэр къагурыІошты-

МэщфэшІу Нэдждэт къэгъушыІэ.

гъэба? Ар Іофыгъо шъхъаф. КІэухым кызырэгъыгъэуа-гъэмкІэ, А. Бэгъушъэм иеплъы-кІэхэр тэрэзых. ДАХ-м игъэцэ-кІэкІо куп хэгъыштхэм ІэнагІэу яІэштхэм, нэмыкІхэм зэхъокІы-ныгъэхэр афамышІы хуштхэм.

Германием щыпсэурэ тилъэпкъэгъумэ я Адыгэ Хасэ ипашэу Тамжэкъо Фарыкъу, Америкэм щызэхэщэгъэ Адыгэ Хасэм итхъаматэу Юнэс Ни-хъад, Тыркуем кыкІыгъэ Джан-дэмыр Джыхъан, «КАФФЕД» зыфилорэ лъэпкъ хасэу Тырку-

ХъашІуцІэ Мухъамэд зэукІэшхом хэлажъэрэмэ адэгъушыІэ.

ем Іоф шызышІэрэм ипашэу Уаджий Шыгъэлыгъо, Адыгэ Республикэм икІыгъэхэ Едыдж Батырай, МэщфэшІу Нэдждэт, Хэкужэ Адам, Абыдэ Хысэ, нэмыкІхэм лъэпкъ Іофыгъомэ еплъыкІэу афырІяр зэхэхэхэм

кІэ ахэлэжъагъэу алъэгъушты-гъэп, Адыгэ хасэхэм япашэхэр макІэу ешІэх... ДАХ-м иунаеу хэушъхъафыкІыгъэ унэ Нал-щык шыриІэ хуэгъэ. Шэуджэн-цІыкІу Алай ыцІэ зыхъырэ урамым лъэгъупхэу тет, фэ-шъхъаф егъэжъэпІэшІухэм ягу-гъу къэпшІын плъэкІышт. Та-рихъым, шэн-хабзэхэм, нэмыкІ-хэм афэгъэхъыгъэ тхыгъэу шы-Іэ хуэгъэр бэми, жъажэу лы-кІотэрэ е агъэкошын амылгэ-кІырэ Іофыгъохэр шыІэх.

АдыгэкІалэ щыпсэурэ Абы-дэ Хысэ Олимпиадэ джэгун-хэу Шъачэ щыкІоштхэм къа-тегушыІэзэ, Урысыем иІэ-шъхъэтетхэм афагъэхъышт Джэпсалъэм кыриІоллагъэм кыдырагъэштагъ. Урыс-Кав-каз заом тхъамыкІагъоу кыт-фихыгъэм, адыгэхэмкІэ лъэ-псэич заоу ар зэрэщытыгъэм игъэкІотыгъэу татемыгушыІэу Олимпиадэм тызэрэхэлэжъэшт

шыкІэм тегупшысэныр на-хышІу.

Адыгэ Хасэм итхъаматэу Бэгъушъэ Адам кыІуагъэри ЗэукІэшхом щаштагъ. ДАХ-м ипрезидент хадзы зыхъукІэ нэбгыритІу е щым кыщы-мыкІэу пащэ хъунэу фаемэ ацІэхэр кыраІонхэ фае. Узхэ-дэн шыІэмэ, зэнэкъокъу шы-кІэм тетэу хэдзынхэр бгъэп-сынхэ плъэкІышт. Мэзищ зы-тешІэкІэ, ДАХ-м игъэцэкІэкІо купэу хадзыгъэм иІофшІаІэ тегушыІэштхы. Мэзиным ыуж зэфхъысыжъхэр ашІыштхы, шыкІэгъабэ ДАХ-м фалъэгъу-мэ, пащэхэр зэблахъуштых. Олимпиадэ джэгунхэр Шъачэ зыщаухкІэ, Адыгеир Красно-дар краим хагъэхъабынэу зыІогъэ цыфхэр шыІэх. Ащ фэдэ уахътэ кызытэкІукІэ ДАХ-р хэта зыкъоуоштыр, сыда ышІэштыр? НэмыкІ уп-чІэхэри ЗэукІэшхом кыщаІэ-тыгъэхэщ, ДАХ-м ипрезиден-тэу хадзыгъэ Сэхъурэкъо Хъа-утий шпъэрылгъэу иІэм кы-хэхэ.

Адыгэ хабзэм, тилъэпкъ итарихъ афэгъэхъыгъэ кино-фильмэхэр тезыхырэ Нэгъэплъэ Аскэрбийрэ Абыдэ Хысэре Налщык кызырэгъуагъэщы-

КІакІыхъу Мэджыд.

гъэу, ДАХ-р тищыІэныгъэ пы-тэу кыхэуцагъ. ИІофшІэн зэ-рэлъыгъэкІотэштыр тизэкъот-ныгъэрэ хабзэм икІулыкъу-шІэхэмрэ ІэпыІэгъу кызырэгъу-фэхъухэрэм ялбытыгъ.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

Мыеккуапэ — Налщык — Мыеккуапэ.

АР-м иІыкІохэм нэрылгъэу ІэпыІэгъумэ защагъэгъуазэ.

ЮфшIэныбэ зэдагъэцакIэ

Мэфэ ошIубэу кызыкIэлы-кIуагъэхэр агъэфедэхэзэ, республикэмIэ анахь лэжыгъабэ кызыцахыжырэ Джэджэ районым губгъо ЮфшIэн зэфшъхьафхэр мыдэу шызэшIуахыгъэх. Районым илэгъэ тыгъэгъэзэ гектар мин 23,6-р Iуахыжыгъ, гектар телытэу центнер 17,1-рэ кырахи, пстэумкIи тонн мин 40-м ехъу кыахыжыгъ. Лэжыгъэм пэIухашт натрыф гектар мини 6-м фэдизэу илагъэри аугъоижыгъ, ащ изы гектар центнер 43,1-рэ кытыгъ, тонн мин 24,3-рэ фэдиз кыахыжыгъ. Ащ даклоу бжыхъэсэ зэфшъхьафхэм япхынкIи районым гъэхьагъэ шашыгъ. Шэклогъум и 29-м ехъулIэу хьэр гектар мини 4,4-м, коцыр гектар мин 22-м фэдизым ащапхы, гъунапкъэу агъэнэфэгъагъэхэм кырагъэхьугъ.

Районым тызшIэ мафэм бжыхъасэхэм яаужырэ гектархэр апхыжыщтыгъэх. Шъхъыгъэ акционер хызымэтшIапIэу «Агрокомплекс Гиагинский» зыфиIорэм игубгъо тызехъэм, тызIуагъэхэм тащагъэгъозагъ ЮфшIагъэу яIэхэм.

ХызымэтшIапIэм пстэумкIи чыгу жьокIупIэ гектар 1423-рэ иI. Ащ шыщэу тыгъэгъазэр гектар 540-м, натрыфыр

гектар 220-м кыащагъэIыгъагъэти, игъом аугъоижыгъэх. Гектар пэпчэ тыгъэгъазэм центнер 15, натрыфым утыжыгъэу центнер 40-м ехъу кыарахыгъ. ЗэкIэ губгъор кызызэртэгъэ лэжыгъэр гъушъаплэхэм арагъэкIугъ.

Бжыхъасэхэм япхынкIи хызымэтшIапIэм шашIагъэр макIэп. Анахь охътэшIухэм атефэу «Гордей» зыцIэ хьэ чылэпхъэ лъэпкышIоу зэрагъэгъотыгъэр гектар 238-м ащапхыгъ. Лэжыгъэ шъхъаIэу бжыхъэ коцыр зыхалъхъанэу агъэнэфэгъагъэр гектар 400-ми, а ЮфшIэныр зыщагъэцэкIэщтым гектар 42-рэ кырагъэхъунэу рахъухьагъэшъ, ар зэшIуахыщтыгъ тызщыIэгъэ мафэм.

ПхъэкIо агрегатым Юф зыщырагъэшIэрэ чыпIэу тыздэ-кIуагъэм тышыIуагъэ хызымэтшIапIэм ипащэу, Ливан кыкIыгъэ кIалэу Хусам Газий. Ащ ыпэкIи тылукIэгъагъэти, тыкыишIэжыи кыитфэчэфэу кыитпэгъокIыгъ, урысыбзэу мыдэу зэригъэшIагъэмкIи ЮфшIагъэу яIэхэм тащигъэгъозагъ.

— Бжыхъасэхэм япхынтыхызымэтшIапIэ шызэшIозы-хырэр пстэумкIи механизатор нэгъыри 5, ахэм сменитIоу Юф ятэгъашIэ, зы мэфэ ЮфшIэ-

гъум чылапхъэр зэрагъэкIурэр гектар 50-м кышыкIурэп. Мезанизаторхэм яЮфшIэн дэгъоу зэхашъным фэшI зэкIэ ящыкIэгъаштыр ятэгъэгъоты, ЮфшIэнми кIэтэгъэгъушIух. Пхъэным фэгъэзагъэхэм гектарэу чылапхъэр зэрагъэкIурэм пэпчэ сомэ 70-рэ кыагъахъэ. Зы мафэм механизатор пэпчэ

лэжыапкIэу тефэрэр сомэ мини 3-м лыкIэхъэ, — кыитфелуатэ кызытегушыIэрэм дэгъоу зэрэщыгуазэр игушыIэхэм кыахъэцэу Хусам Газий. — Анахь тызщыгугырэ бжыхъэ коцын ичылапхъэу дгъэфедэрэр «Гром» зыфиIорэр ары. А чылэпхъэ лъэпкышIур зыщытшIэгъэгъэхэ хъасэхэу мыгъэ

Iутхыжыгъэхэм гектар телытэу кыарытхыгъэр ыпэрэ илъэхэм дгъэфедэгъэ коц чылапхъэу «Таня» зыцIэу лъэшэу тызщытхуштыгъэм кытыщтыгъэм нахыб.

Ащ пыздагъэу хызымэтшIапIэм ипащэ тащегъэгъуазэ техникэ зэфшъхьафэу яIэм, ахэм япчъагъэ мыгъэ зэрэхагъэхьощтым, агъэлажъэхэрэм ялэжыапкIэ кыаIэтынм зэрэпылхэм. Ащ кызызэриIуагъэмкIэ, район фондм кыафи-

гъэзагъэу агъэфедэрэ чыгуым фэшъхьафэу цыфхэм кыаратыгъэхэми лэжыгъэхэр кыащагъэкIых. Паеу агъэфедэрэ пэпчэ лэжыгъэу зы тонн, тыгъэгъэзэ дагъэу килограмм 20, шъоушыгъу килограмм 15 араты, ащ даклоу чыгуым тефэрэ хьакъулахьри афаты. — Чыгулэжыным даклоу

былымхъунми шъузэрэпылтыр тэшIэ, а лъэныкъомкIэ ЮфшIагъэу шъуиIэхэм ягугъу кIэ-кIэу кыэшIыгъэмэ дэгъугъэ.

— Ары, былым Iашъэхэри тIыгъых, — еIо Хусам Газий. — ПстэумкIи шъхъэ 450-рэ тифермэ тет, ащ шыщэу чэмхэр 270-рэ мэхъух. Тызыхэт уахътэм чэм телытэу чэш-зымафэм щэ килограмм 13 кыэтэхыжы. Ащи ахъшэу кыитфихырэ макIэп. Чэмхэм щэу кыакIэтхырэр станицэу Дондуковскэм щыц фермерхэу кыуае зышIыхэрэм ятэшэ. Зэритху-хьагъэм тетэу тибылымхэм япчъагъэ хэшIыкIэу хэдгъэхьощт. Джынэс тичэмхэм кыакIахьорэр арымэ пчъагъэу тIэм кыыхъэзыгъахьощтыгъэр мыгъэ сомэ миллиони 5 зытефэщт ныбгъэшъухэу чэмы хуштыхэр Краснодар краим кыыщытщэфыштых. Ащ фэшъхьафэу дгъэпшъэрхъэшъ, тцэнхэу былым ныбжыкIэхэри кызыIэкIэдгъэхьащтых.

ЯчIыгу гъэбэжыулъэу чылэпхъэшIухэр зэрагъэкIурэр кыэкIорэгъым дэгъоу кыятэнэу, гухэлъэу яIэхэр зэкIэ кыадэхъунхэу тафэлъаIозэ такыыхэ-кIыжы.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хьаджэсэртбый.

Сурэтым итыр: **коц чылапхъэмкIэ сеялкер аушъэ.**

Мыпшъыжырэ ЮфышIэшху

Къуаджэу Агуй-Шапсыгъэ игурыт еджапIэ адыгабзэмрэ литературэмрэкIэ шезыгъэджэхэр Алэлэ Сэфэр хыIушъо Шапсыгъэм, анахъэу ПсышIопэ ыкIи ТIопсэ районхэм яеджапIэхэм, ныдэльфыбзэр ащягъэшIэгъэным кIэшакIо фэхъугъэхэм ащып.

Сэфэр кIэлэгъэджэ шыпкъ, исэнэхьт лъэшэу шIу елъэгъу, илъэпкъ икультурэ хэшIыкI фыриIэу, ащ фэлэжъэрэ цыф.

АР-м изаслуженнэ кIэлэгъаджэу Алэлэ Сэфэр кыгъэгъэшIэгъэ

ильэс 75-м шыщэу 50-м кIэлэгъэджэ сэнэхъатым рылэжыагъ. Ныбжэ хэкIотагъэ иIэми, Сэфэр гупсэфын, зышъхъасыжыын бытэ-кIырэл. КIэлэгъаджэм ишIуагъэкIэ адыгэ кIэлэцIыкIухэу шапсыгъэ къуаджэхэм адэхэм адыгабзэ ашIагъ, лъэпкъым итарихъ, икультурэ нэIуасэ фэхъугъэх. Ежъ адыгэм икультурэ шIулъэгъоу фыриIэр ригъаджэхэрэми ахильхьагъ, ащ фэщагъэхэу ыплугъэх.

ИЮфшIэн шъхъаIэ нэмыкIэу Сэфэр кыгъэгъэшIагъэм общественнэ ЮфшIэным пылтыгъ, хьалэлэу ар ыгъэцэкIагъ, икъуаджэ фэлэжыкIыштыр фишIагъ.

гъэх цыфхэм гукIэгъу ахэлъын зэрэфаем, гушъхъэ баиныгъэм, лъэпкъхэм зэфышытыкIэ дахэу азыфагу илъын фаехэм...

Шъацэ ыкIи ТIопсэ районым яIам шъхъаIэу Шъхъэлэхэу Батмызэ игушыIэхэм кыащыхыгъыгъэ Къурмэным быслъымэн пэпчкIэ мэхъанэу иIэр, цыфым ылъбгъэчъэным ар зэрэпэуцужырэ, Къурмэныр гухэлъышIухэм уафэзыщэрэ, щэлагъэ уиIэн зэрэфаем уфэзыпIурэ мэфэкIэу зэрэщытыр.

НЫБЭ Анзор.

фитыныгъэр къралыгъом аIихыгъ. ЗэгурыIоныгъэ зэрымылъ унагъом ис сабийхэр джырэ уахътэ кIэлэцIыкIу интернатм чIэсых.

Зы сабым кIэлэпIупкIэр зэрэрамытхэрэм фэшI хыкум приставхэм яотделэу Джэджэ районым шыIэм Юфыр зэхифынэу щыт. Зэшъхъэгъусэхэм якIэлэцIыкIу сомэ мин 40 зырыз физэклагъэкIожыным фает.

Джырэ уахътэ уголовнэ Юфхэр зэхафыгъэх, адрэ сабыитIуми кыатефэрэ ахъщэр алэкIэгъэхъэжыгъэным хыкум приставхэм анаIэ тырагъэтышты, Юф зымышIэрэ зэшъхъэгъуситIум кыатефэрэ пшъэдэкIыжыр арагъэхьышты.

(Тикорр.).

САТЫР ЗАУЛЭКИЗ

«Псэу, мэзыр!»

Джар ыцIэу Урысыем шыкIорэ акцием Адыгэ Республикэри хэлажъэ, ар чIыопсым икъэухъумэн фэгъэхьыгъ, Юфыгъо зэфшъхьафхэр хэхъэх.

АдыгеимкIэ станицэу Къурджыпс кIэлэеджакIохэм МыекIопэ мээ гъэIорышIапIэм кыращыгъэ

туехэр (псае лъэпкъ) щагъэIысыгъэх, ащ бужы-ми еджапIэм ишагу, Хэгъэгу зоошхом хэкIодагъэхэм ясаугъэт дэжъ, ланчъэхэм ыкIи кIайхэм чIыпIэ ащагъотыгъ. Гъозэрыплъэ мээ гъэIорышIапIэм акциер лыггэкIотэщт.

«ЗекIо зэпачъэхэр»

Чъэпыогъум и 28-м кыыщегъэжыагъэу шэклогъум и 3-м нэс Адыгэ Республикэм иеджакIохэр зыхэлэжъэрэ зэлухыгъэ зэнэкьокъухэр джащ фэдацIэ яIэу республикэм щэкIох.

Купхэм кIэлэеджакIохэу — 8, зыгъэгъозэхэрэ нэгъыритIу ахэтых, ахэм зы-

щегъэжыагъэу зынасыштыхэ ыкIи мафэ къэс кызыщыгъуцухэзэ ашIышты чIыпIэхэр зыщыгъэнэфэгъэ картэхэр алыгъых. НыбжыкIэхэм кыакIухьащт чIыпIэхэм ащышых кыушъхъэ тIуакIэу МышгъэкIо, лагерэу «Горная легенда», гъочIэгъэу «Мезмайский», нэмыкIхэри.

АттракционыкIэр ауплъэкIугъ

Щынагъо зыхэлэ спортымрэ зеклонымрэ зикIасэхэм апае Адыгеим шагъэпсырэ паркэу кыушъхъэ тIуакIэу МышгъэкIо пэблагъэм апэрэу аттракционыкIэ шауплъэкIугъ. Ащ «роуп-джампинг» зэреджэхэрэр, кIапсэм упышIагъэу кыушъхъэм укъепкIэхыныр къекIы.

Паркым ипащэу Бэрэддж Мурат кызызэриIорэмкIэ,

фаер кыушъхъэм къекIэхы, фаем кыушъхъэ тIуакIэм зыщегъэсысы. ТIуми гу атешIыхъаныр псынклагъоп, ау зэ къекIэхырэ ятIонэрэуи, яцэнэрэуи ар ышIэным кIэхьопсы. КIапсэхэр, нэмыкI кыыгъохэу цыфым ипсауныгъэ кызытегъэнэгъэным фэIорышIэхэрэр джырэ уахътэм яшгыпкъэу ауплъэкIух.

(Тикорр.).

Шапсыгъэхэми хагъэунэфыкIыгъ

Дунаим шыпсэурэ быслъымэнхэмкIэ Къурмэным мэхъанэшхо иI. Ар хьаджэшIыным икIэхэу щыт. Мы дин мэфэкIыр хы ШIуцIэ Iушъом шыпсэурэ шапсыгъэхэми игъэкIотыгъэу хагъэунэфыкIы.

Чъэпыогъум и 26-м Къурмэныр шыагъэунэфыкIыгъ къуаджэхэу Тхэгъапшъэ ыкIи Агуй-Шапсыгъэ. Мы псэупIэхэм ащы-

кIогъэ нэмазхэм кыащызэрэу-гъоигъагъэх нэмыкI шапсыгъэ къуаджэхэм кыарыкIыгъэ быслъымэнхэри. Ахэр атегушъа-

Зэшъхъэгъусэхэм пшъэдэкIыжъ арагъэхьышты

Джэджэ районым ит станицэу Дондуковскэм шыпсэурэ зэшъхъэгъусэхэм алъэныкъокIэ хыкум приставхэм уголовнэ ЮфитIу кызыIуахыгъ. Мы нэгъыритIум сабыишъ здыряI, ау ахэр апIунхэмкIэ

Зэхэтэкъоным нэсыгъэ унэхэр зыхэхэм фитыныгъэу ялэхэр

Ыпэрэ статьям игъэкӀотыгъэу кыщызэхэсфыгъагъ ушыпсэужьыным темыгъэпсыхъагъэу унэр алъытэным пае ащ исхэр зэрэекӀонхэ фаер ыкӀи нэмыкӀ псэупӀэ агъэкощыгъэхэми, зипсэукӀэ амалхэр нахьышӀу зыфашынау зытефэхэу чэзыум хэтыгъэхэм яфитыныгъэхэр къазерафэнэжыхэрэр. Адэ ащ фэдэ унэр зыем фэгъэхыгъэу сыда законом кыдилъытэрэр?

Къэралыгъо хабзэм иорганхэм е чыпӀэ зыгъэорышӀэ-жынымкӀэ органхэм яунашъокӀэ агъэкощыхэ зыхьукӀэ, социальнэ зэзэгъыныгъэм тетэу унэхэр зылыгъыхэрэмрэхэр зыхэхэмрэ фитыныгъэу ялэхэр зэфэдэхэп.

Сыда ахэр зэрэзэте-кыгъэр?

Къэралыгъо хабзэм иорганхэм е чыпӀэ зыгъэорышӀэ-жынымкӀэ органхэм унэр къутжыгъээн е гъэцӀэкӀэжыгъээн фаеу унашъо заштӀэкӀэ, Урысые Федерацием псэупӀэхэмкӀэ и Кодекс ия 32-рэ статья иположениехэм адиштэу зэхэтэкъоным ищынагъо зышъхьарыт унэхэр зыхэхэм яфитыныгъэхэр къагъэгъунэх.

Фэтэрыбэу зэхэт унэм ушыпсэункӀэ щынагъоу ыкӀи ар Ӏу-

жыжыгъээн е гъэцӀэкӀэжыгъээн фаеу залытӀэкӀэ, ащ фэдэ унашъор зыштӀэгъэ органым унэр зыхэхэм афигъэпытэн ылъэкӀыштӀэ ежъхэм яамалкӀэ охътэ гъэнэфагъэм къыклоцӀ ар Ӏуахыжыныу е агъэцӀэкӀэжыныу.

Адэ зыгорэкӀэ унэр зыер пӀалъэу агъэнэфагъэм емыхъулагъэмэ е унэр риутыжыныу ымыдагъэмэ, сыда рапэсыщтыр?

Палъэу агъэнэфагъэм фэтэрыбэу зэхэт унэр зыуамыхыжыкӀэ е замыгъэцӀэкӀэжыкӀэ, ар зытет чыгур муниципальнэ образованием ештӀэжы. Цыфхэм ямылыкоу щыт унэхэри ащашӀэфжыжыныу фае. ЩэфыжыпкӀэм къалыгътэ зыхьукӀэ, 1998-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м аштӀэгъэ Федеральнэ законэу N 135-р зы-

тетэу «Уасэхэр Урысые Федерацием зэрэшагъэнафэрэм ехьыллагъ» зыфиорэм къызэрэщыдӀэлытӀэгъэ шыкӀэм тетэу, псэуалъэм уасэу фагъэу-цугъэм ехьылӀэгъэ отчетыр къызфагъэфедзэ, ащ ибэдзэр уасэу агъэнэфагъэри, джащ фэдэу унэр зыем чӀэнагъэу рагъэшӀыгъэхэри халытӀэх.

Ащ фэдэу зыхьукӀэ, унэр зыер нэмыкӀ псэупӀэ къыратыным щыгугъын ылъэкӀышта?

Ары, ащ фэдэ гугъапӀэ щыӀ. Унэр зыер къызэреуцупӀэрэм тетэу Ӏахыжырэм ычӀыпӀэкӀэ нэмыкӀ унэ къыратын алъэкӀыштӀ. Ащ дэжым унэу къыратырэм ыуасэ щэфыжыпкӀэм хагъэкӀыжы.

Адэ унэр зыер зыгорэкӀэ щэфыжыпкӀэм ымыгъэразэм?

Унэр зыем псэупӀэр зэрэшафжыжырэм ехьылӀэгъэ унашъом дыримыгъаштӀэ е щэфыжыпкӀэмкӀэ ащ езэгъынхэ амылӀэкӀыгъэ зыхьукӀэ, къэралыгъо хабзэм иорганэу е чыпӀэ зыгъэорышӀэжыным-

кӀэ органэу ащ фэдэ унашъо зыштагъэм судым зыфигъэзэн ылъэкӀыштӀ.

Ащ ипэгъокӀэу унэр зыер судым етхьаусыхы-лӀэн ылъэкӀышта?

Хабзэм къызэрэдилъытӀэрэмкӀэ, нэмыкӀ унэ къаратыным пае лъэныкӀохэр зэзэгъынхэ фае. Унэр зэрэшафжырэм ехьылӀэгъэ унашъор зыштӀэгъэ органым егъэзыгъэкӀэ, суд ӀофкӀэ унэр зыер нэмыкӀ чыпӀэ ыгъэкощын фитӀэп. Ау адрэ лъэныкӀори нэмыкӀ псэупӀэ къыратыныу кӀэдэун ылъэкӀыштӀэп.

НэмыкӀ чыпӀэ агъэкощыхэ зыхьукӀэ, ыпӀэкӀэ унэу алыгъыгъэм иинагъэ кыдалыта?

Хъау. ЫпӀэкӀэ унэу зыщыпсэугъэм иинагъэ кызыдалытӀэрэр социальнэ зэзэгъыныгъэкӀэ унэр зылыгъыгъэхэр агъэкощыхэ зыхьукӀэ ары. Унэр зыем фитыныгъэу илэр щэфыпкӀэр къаӀихыныр ары.

Къэралыгъо хабзэм иорганхэм е чыпӀэ зыгъэорышӀэжынымкӀэ органхэм аштӀэгъэ

унашъохэм атетэу унэр зыем ифитыныгъэхэр къызэрагъэгъунэрэ, ащ псэупӀэ е щэфыжыпкӀэ зэрэратырэ шыкӀлэр джащ фэдэу Урысые Федерацием исубъектхэм язаконодательстви, зэхэтэкъоным нэсыгъэ унэхэм цыфхэр къачӀэщыжыгъэнхэм тегъэлпсыхъэгъэ чыпӀэ программэхэми зэрашагъэнафэрэр хэгъэунэфыкӀыгъэн фае.

Джыри зэ шъугу къэдгъэкӀыжы тшӀоигъуагъ муниципальнэ, къэралыгъо органхэм адалоу, Урысые Федерацием исубъектхэм янахыбэмэ цыфым ифитыныгъэхэм якъэу-хъумэн фэгъэзэгъэ уполномоченнэхэмрэхэм ялӀыкӀохэмрэхэм зэрэащӀлэхэр. Ахэр шъуигъусэу социальнэ, политикэ фитыныгъэхэр къэшъуухъумэнкӀэ нахь псынкӀ. А лъэныкӀомкӀэ гъэхьагъэхэр шъушӀыныу шъуфэсӀо.

*Льытэныгъэ
къышъуфэзышӀэу, Урысые
Федерацием цыфым
ифитыныгъэхэм
якъэуухъумэнкӀэ
и Уполномоченнэу
Владимир ЛУКИН*

АСТРОНОМИЕР ЗИКӀАСЭХЭМ АПАЙ

Жъуагъохэмрэ Тыгъэмрэ

Дунэешом (Вселеннэм) гъуни нэзи илӀэп. Огу къабзэм чэцэу тызидӀыпӀыекӀэ, жъуагъохэр чыжы дэдэу зэрэщы-лӀэхэр, тӀэсэжыгъэшъ, ащ фэдизэу дгъэшлагъорӀэп, ахэр зэрэпӀэчыжыгъэхэми ягугъу тшӀы-рӀэп. Чыгум анахь къыпӀэгъу-нэгъу жъуагъоу Проксимэ (Центавр зыцӀэ жъогъо быным щыцӀ) къыпӀыкӀырэ нэфынэ нэбзыеу зы нэгъэупӀӀӀэгъум километр мин 300 зыкӀурэр Чыгум къэсыфэ илъэси 4-рэ мезищӀрэ теты. ЩыӀэх чыжыу Ӏудзыгъэ жъуагъохэу зинэбзыйхэр Чыгум илъэс мин пчӀагъэкӀэ кӀэсыхэрэр. Тыгъэмрэ Шыфлягъомрэ (Млечный путь) азыфагу нэфынэ нэбзыеу кӀохэрэр илъэс мин 35-рэ тетых.

Астрономием къышӀалыгъэхэрэн ин дэдэхэшъ, пчӀагъэхэмкӀэ амыгъэунэфыхэу, ащ тегъэлпсыхъэгъэ астрономическэ единицӀэкӀэ ашых. ГушӀыӀэм пае, щыӀ «световой илъэс» зыцӀэ пчӀагъэр. Ар нӀф нэбзыим илъэсым къыклоцӀ ыкӀурэ гъогур ары. Ащ фэдэу чыжы дэдэу Чыгум пӀудзыгъэ жъуагъохэм язӀпӀэчыжыгъэ нэмыкӀ шапхӀэкӀэ ашы. Ар «парсек» зыфагорэр ары. Ар зыфэди-зыр гурылогъуае ыкӀи укъеджӀӀэкӀэ кӀын.

Дунэешом ижъогъо къызэрыкӀохэу миллиардишъ фэдиз хъухэрэм Тыгъэри зэу ащыщ. Цыф гъэсэгъэшхохэм зэрагъэунэфыгъэмкӀэ, Тыгъэм ыкӀи Галактикэм аныбжы илъэс

миллиарди 8 — 10 мэхъу. А пчӀагъэр къызэрэбгъурылоштыр егъашӀэм шыагъэу, ублапӀи, кӀежъапӀи, кӀэухи ямыӀэу ары.

Аужырэ уахътэм нэс жъуагъохэм анахь инэу алъытэ-щтыгъэ Темыр жъогъо бынхэм къахиубытӀэрэ Возничэм ижъуагъоу Эпсилон зыцӀлэр. Ащ идиаметрэ Тыгъэм ием нахьы фэдэ 3000-кӀэ нахь ин. А жъуагъом ыкӀоцӀ Тыгъэри, Чыгури, зӀкӀэ Тыгъэ быным ипланетэхэри иуцонхэ алъэкӀыштӀ, джарэу ины. Альфа зыцӀлэм (жъогъо бынэу Геркулес щыцӀ) елътыгъэмэ, ар цыкӀу дэд, щыӀахэп пӀоми хъушт. Ащ иинагъэ джырӀэблагъэ Америкэм икӀалэу Маунт-Паломар дэт обсерваторием чӀэт телескоп кӀоцӀэшхомкӀэ цыф гъэсагъэхэм агъэунэфыгъ. Альфэм идиаметрэ Тыгъэм нахьы фэдэ мин 200-кӀэ нахь ин, иинагъэ (объемер) Тыгъэм елътыгъэмэ, фэдэ квадриллиони 8-кӀэ нахь ин. Тыгъэ нэбзыйхэр Чыгум къызэрэсырэ уахътэр такыкӀи 8,5-рэ мэхъумэ, Альфэм къыпӀыкӀырэ нэбзыйхэр Чыгум къэсыфэ илъэс 1200-рэ тетыштых. А жъуагъом иэкватор реактивнэ къухъэбыбым хъураеу къыкӀухъанэу хъугъагъэмэ, илъэс мин 80 ыкӀудыиштыгъ.

Планетэхэм ащыщэу Тыгъэм анахь пӀэгъунэгъур Меркурий. Ащ изы кӀэлъэныкӀо Тыгъэм фэгъэзэгъэ зэпытэу ренэу къекӀокӀы. А лъэныкӀоу кӀэнӀф зэпытэрэр мафэ, адрэ кӀэлъэ-

ныкӀор чэщы. Ащ фэдэу егъашӀэм Тыгъэр зытепсэрэ кӀэлъэныкӀор пӀыр дэд, температурэр ЦельсиемкӀэ градус 400-м нэсы. Меркурий икӀэлъэныкӀо анахь фабуу, стырэу щытми, Тыгъэ быным щыц планетэхэмкӀэ анахь чыӀэу алъытэ. Тыгъэр зытемыпсэрэ кӀэлъэныкӀом чыӀэу градус 273-рэ ил.

Чыгумрэ Тыгъэмрэ азыфагу километрэ миллиони 150-рэ ил. Ар зыфэдизыр нахь тэрэ-зэу къыбгъурылоным пае щысэ заулэ къэтхын. ЛъэсрыкӀор мафэ къэс километрэ 30 клонэу хъугъагъэмэ, Тыгъэм нэс илъэс мин 14-рэ тетыштыгъэ. МэшӀокур къэмыуцоу зы сыхьатым километри 100 ычъызэ Тыгъэм илъэси 170-кӀэ нэсышт. Къухъэбыбэу сыхьатым

километрэ 1000 зыкӀурэм Тыгъэм нэсыфэ илъэс 17 тыригъэкӀодэшт. Чыгум телукӀырэ макъэр Тыгъэм нэсыфэ илъэс 14 тешӀшт (макъэм зы нэгъэупӀӀӀэгъум метрэ 350-рэ атмосферэм шекӀу).

Тызщыпсэурэ Чыгум щегъэжыагъэу жъуагъохэм анэс ил гъогуанэр зыфэдизыр зегъэшӀӀэгъэным иӀоф апэу хьагъэр урыс астрономэу В. Я. Струве. Ащ къалэу Санкт-Петербург дэжы щыт Пулковскэ обсерваториер аригъэшӀыгъ. ДунаимкӀэ ар обсерваториер анахь цӀэрыломэ ахалытэ.

Чыгум анахь къыпӀэблэгъэ жъуагъохэм Тыгъэр ащыщ. Ащ идиаметрэ Чыгум нахьы фэди 109-кӀэ ыкӀи ышъхьашъо фэдэ мин 12-кӀэ нахь ины. Ар типланетэ иинагъэ фэдэу зы

миллионрэ мин 300-рэ фэдиз мэхъу.

Тидунай къэзыгъэнэфэу, щыӀэныгъэр къэзытырэ Тыгъэшхом рентген нэбзыеу Чыгум кылыгъгъэлэсыхэрэр къызэрэсыхэрэм япсынклагъэ-кӀэ зэфэшъхьафых. ЗэмкӀэ ин дэдэу къэкӀох, зэ макӀэу кылылӀэсых. Ащ кыыхэкӀэу, Чыгум иискусственнэ спутникхэу, ракетэхэу ыкӀи космическэ къухъэхэу орбитэм итэу къекӀокӀыхэрэр зэ Чыгум нахь пӀэчыжы мэхъух, етӀанэ благъэу къекӀуалӀэх.

Ежы Тыгъэр мэшӀо зэхэп-лтыхьэгъэ шарышхоу, водородрэ гелийрэ зэхэлъхэу гъэпсыгъэ. ТыкӀэзыгъэнэфырэм ыгу-зэгу фабуу илэр градус миллионым нэсы.

КъызэралытагъэмкӀэ, Тыгъэм ионтэгъугъэ нэгъэупӀӀӀэгъум тонн миллиони 4-кӀэ нахь псынкӀэ мэхъу, тонн миллиард 360-рэ чэщ-зымафэм ионтэгъугъэ кыщӀэкӀэ. Астроном гъэсагъэхэм зэрагъэунэфыгъэмкӀэ, Тыгъэм ызыныкӀо нахьыбэр водород. Ар джыри икӀушт илъэс миллиард пшӀы пчӀагъэрэ. НэмыкӀэу къӀпӀон хъумэ, егъашӀэм кӀо-сэштӀэп. Илъэс къэс Тыгъэм иэнергиеу Чыгум къэсырэр Волжскэ ГЭС-м фэдэ электростанцие миллион 30-мэ къа-тырэм фэдиз.

Тыгъэм анахь гъэшӀӀэгъонэу хэлтыр фабуу кытырэмрэ нэфынэу къыпӀыкӀырэмрэ зыкӀи зэрэзӀпимыгъэхэрэр ыкӀи ахэр зэрэин дэдэхэр ары. Фабуу зы нэгъэупӀӀӀэгъум кытырэм Чыгу кыӀум километрэ мин илужъуагъэу телъ мылыр кыгъэжъун ылъэкӀышт.

*Зыгъэхъазырыгъэр
ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.*

ЦИФЫМРЭ ПІУНЫГЪЭМРЭ

Гъобэкъуае мэ агъэлъэпІэрэ кІэлэегъадж

Гъобэкъое гурыт еджапІэм 1949 — 1981-рэ илъэсхэм кІэлэегъаджэу Іоф шызышІэгъэ Іэшынэ Нухъэ мыжъобгъу кыфызэуахыгъ. Ащ фэгъэхыгъэ зэхыхъу къуаджэм дэт еджапІэм шыкІуагъэм хэлэжъагъэхэм гукъэкыжъэу ялагъэр макІэп. Анахъэу тынаІэ зытетыздагъэр шэн-хэбзэшумэ уафигъасэзэ, шІэныгъэ озыгъэгъотырэм шыІэныгъэм лъэужэу кыщигъэнагъэр зыми зэрэхэмыкІуакІэрэр ары.

Гурыт еджапІэм кыщызэрэу-гъоигъэмэ сахалъэшъ, хэбзэ къулыкъур зыгъэақІэу, шІэныгъэлэжъэу, сэнэхъат кызырэкІо зІІэу, кІэлэегъаджэу, ныбжыкІэу ахэтыр бэ. Ашугъу Теуцожь Цыгъо ыпхъоу Симэ пчэгум кыхъаныр кыырымгъэкІоу кІэлэеджакІомэ ахэуагъэми, тинэллэгъу ит, гушыІэ фэбэхэр зэрэақІы-хэрэм тегъэгушхо.

Къуаджэм игурыт еджапІэ идиректорэу Еутых Аслъан зэхыхэр пэублэ гушыІэкІэ кызыІуи-хыгъ. ЧІэхъапІэм иджабгъу лъэныкІокІэ шагъэпсыгъэ мыжъоб-гъум техъогъэ шэкІ фыжыр ты-рахыгъ Теуцожь районым иад-министрације ипашэ игуадзэу Зэ-рамук Салбийрэ Іэшынэ Нухъэ ыкІо нахыжъэу Юрэрэ.

Хэгъэгъу ззошхор аухыгъэ кьодыеу, мамыр псэукІэм зыщы-фежъэжыгъэхэ 1945-рэ илъэ-сым Іэшынэ Нухъэ Пчыхалы-къуае кІэлэегъаджэу Іоф шыІэу ыублагъ. 1949-рэ илъэсым икьоджэ гупсэ кыгъэгъэжыи, сэнэ-хъатэу кыыхыгъэм фэшъып-къэу лэжъагъэ.

Хысапымрэ физикэмрэкІэ ригъэджагъэх. Профсоюзым икомитет илъэс 17 ипэцагъ, Іоф шыІэрэ кІэлэеджакІомэ яІэ-шъхъэтетыгъ, нэмыкІ общест-веннэ пшгъэрылгъэр ыгъэақІэ-щтыгъэх. «Лъэпкэ гъэсэныгъэм иотличник» зыфІорэ шытхъуцІэр кыфаусыгъ, кІэлэегъэджэ Іоф-шІэным ехыІІэгъэ тхылгъэр, нэ-

рылгъэгъу ІэпыІэгъухэр кыхаригъэутыгъэх.

ЕджапІэм мыжъобгъур кы-щызІІухыгъэным кІэщакІо фэ-хъугъ Теуцожь районым идепу-татэу СтІашъу Вячеслав. Зэхэ-щэн Іофыгъохэм ар бэрэ апы-лыгъ. Теуцожь районым инаро-днэ депутатхэм я Совет итхъама-тэу ПчыхалыкІо Аюбэ зэхэ-хэм кызырэщІуагъэу, Гъобэ-къуае шыщхъу районым идепу-татхэу СтІашъу Вячеслав, Уджы-хъу Аслъан, Дзыбэ Хъамзэт де-путатхэм ярайон зІІукІэ тхыгъэ кыхалгъагъ — Іэшынэ Нухъэ мыжъобгъу кыфызэуахы зэ-рашІоигъор. Теуцожь районым идепутатхэм лъэІум кыдыра-гъэштагъ.

Теуцожь районым иадмини-страције ипашэ игуадзэу Зэрамук Салбий, кІэлэегъэджэ ІофшІэ-ным иветеранэу СтІашъу Май-ор, Теуцожь районым идепу-татэу СтІашъу Вячеслав, Гъобэ-къое кьоджэ псэупІэм ипашэу Теуцожь Бислъан, Адыгэ Рес-публикэм икомпозиторхэм я Союз итхъаматэу, тарихъ шІэны-гъэхэмкІэ докторэу Къэгъэгъэ Байзэт, экономикэмкІэ ыкІи гъэ-ІорышІэнымкІэ Краснодар дэт институтым иректор игуадзэу Вэрэкъо Виталий, мы институ-тым экономикэмкІэ идеканэу Игорь Заднепровскэр, ІофшІэ-ным иветеранэу Къат Ахъмэд, Іэ-шынэ лІакъом ыцІэкІэ Іэшынэ Чэтиб, нэмыкІхэри зэхыхэм кыщыгушыІагъэх.

Іэшынэ Нухъэрэ ащ ишъхъэ-

гъусэу Симэрэ кІэлий зэдапІугъ. Анахыжъэу Юрэ апшъэрэ еджэпІ-Іу кыуухыгъ, Рэмза-нэ Москва журналистэу щеджагъ, Юныс кьоджэ колхозым итхъаматэу, экономикэмкІэ ыкІи гъэ-ІорышІэнымкІэ Крас-нодар дэт институтым иректор, биологіе шІэ-ныгъэхэмкІэ доктор, нэ-мыкІ лъфыгъэу яІэхэми сэнэхъат зэфэшъафхэр зэрагъэгъотыгъэх.

Вэрэкъо Виталий гүфэ-бэныгъэ хэлъэу зэхыхэм кыщІуагъэм нэпсыр кыгъақІощтыгъ. Нухъэ ишъхъэгъусэу Симэ ыпашъхъэ иуцуи, унагъом ылъапсэ гъэпы-тэгъэным, фэбагъэрэ зэгурьІо-ныгъэрэ ащ илгъынхэм илахы-шІоу хилъхъагъэм фэшІ шъхъа-щэ фишІыгъ, зІІукІэм хэлажъэ-рэмэ ацІэкІэ «тхъауегъэпсэу» ри-Іуагъ.

Іэшынэхэм яунагъо ыцІэкІэ Юрэ зэхыхэм кыщыгушыІагъ. Ягъу дунайм ехыжыгъэм псэ кыппагъэкІэжыгъэу кыщы-хъузэ, мыжъобгъум икызыІІухы-н хэлэжъагъэмэ зэрафэразэр кы-хигъэшыгъ.

КІэлэегъаджэм ишІушІагъэ жыы хъурэп, ыгъэсагъэхэм шІэ-ныгъэу аритыгъэр шыІэныгъэм шыльагъэкІуатэ. Іэшынэ Нухъэ ащ фэдэ кІэлэеджакІоу илагъэр бэ.

Сурэтхэр зэхыхэм кыщы-тырахыгъэх.

КІЭЛЭЦЫКІУ-НЫБЖЫКІЭ ФУТБОЛЫР

Тигъэзет кызырэхуытыгъагъэу, Адыгэ Республикэм футболымкІэ и СДЮСШОР шагъэсэрэ кІалэхэу 1995 — 1996-рэ илъэсхэм къэху-гъэхэр Краснодар краим изэнэкъо-къу хэлэжъагъэх, я 3-рэ чІыпІэр кыыдахыгъ.

ТиныбжыкІэхэм тренер-кІэлэегъаджэу Юрий Манченкэр япаш. Джэрз медальхэр, Кубокыр футболистхэм кызырэхдахыгъэм фэшІ республикэ стадионэу «Юностым» спортыр зикІасэхэр ащыфэгъушІуагъэх.

Адыгэ Республикэм физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет итхъаматэу Хъасанэ-къо Мурат медальхэр, шІухъафтынхэр фут-болистмэ аритыжыгъэх, спортышхом гъэ-хъагъэхэр шашІынэу афэлъэуагъ.

НэкІубгъор зыгъэхъазыргъэр
ЕМТИЛЬ Нурбий.

АфэгъушІуагъэх

Сурэтым итыр: тиныбжыкІэ командэу ящэнэрэ чІыпІэр кыдызыхыгъэр.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ
Республикэм лъэпкэ
ІофхэмкІэ, ІэкІыб
къэралхэм
ащыпсэурэ
тильэпкыгъухэм
адырІэ
зэпхыныгъэхэмкІэ
ыкІи къэбар
жъугъэм
иамалхэмкІэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шъхъаІэр
ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шъхъаІэм
иапэрэ гуадзэр
МЭШІЛЭКЪО
Саид

ПшгъэдэкІыжъ
зыхырэ
секретары

ЖАКІЭМЫКЪО
Аминэ

Редакциер
зЫдэшыІэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхъаІэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшгъэдэкІыжъ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын ІофхэмкІэ,
телерадиокезтын-
хэмкІэ ыкІи зІІы-
ІэсыкІэ амалхэмкІэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чІыпІэ гъэІоры-
шІапІ, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ІОГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
4168
Индексхэр
52161
52162
Зак. 3222

Хэутыным
узшыкІэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗышыкІэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00